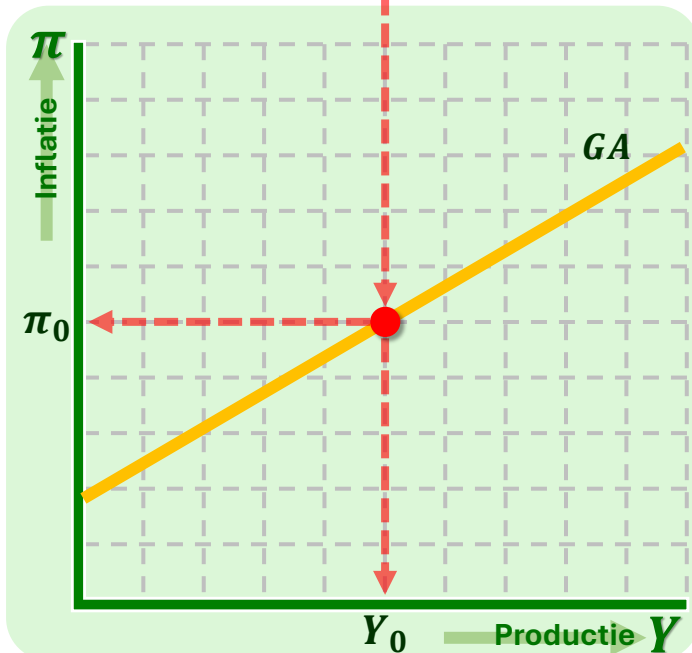
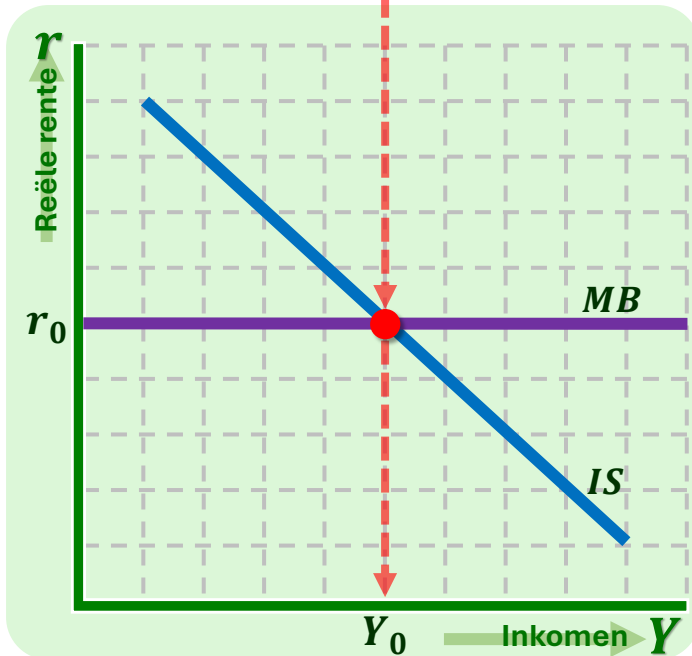
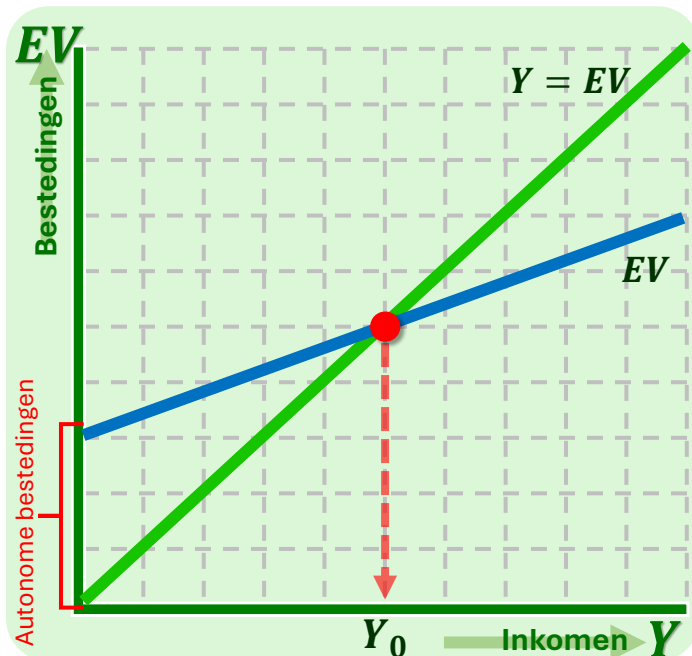

Lijn	Positie	Helling
Y = EV	Start bij (0;0), verschuift niet.	45°, verandert niet.
EV	Start bij op de hoogte van de autonome bestedingen. Verschuift ↑ door toename van autonome bestedingen. Verschuift ↓ door afname van autonome bestedingen. Verschuiving van EV leidt tot een verschuiving van IS.	<45°, afhankelijk van de marginale consumptiequote (c). Als c toeneemt, gaat EV steiler lopen. Als c afneemt gaat EV vlakker lopen. Let op: s en b hebben invloed op c.
IS	Dalend verloop. Verschuift → door toename van autonome bestedingen. Verschuift ← door afname van autonome bestedingen.	Afhankelijk van hoe gevoelig de particuliere sector is voor renteverandering. Monetaristen zullen de IS-curve relatief vlakker tekenen.
MB	Loopt horizontaal bij de huidige reële rentestand. Verschuift ↑ door verhoging van de reële rente (door de CB). Verschuift ↓ door verlaging van de reële rente (door de CB).	Hoeft niet altijd horizontaal te lopen. Als de CB feller reageert op inflatiewijzigingen, gaat de MB-curve schuin(er) omhoog lopen.
GA	Loopt stijgend, start boven 0. Verschuift ↑ door toename van de kosteninflatie. Verschuift ↓ door afname van de kosteninflatie.	Afhankelijk van prijrsrigiditeit / prijfsflexibiliteit van de kosten. Als kosten flexibeler zijn, zal de GA-curve steiler lopen. Als kosten meer rigide zijn, zal de GA-curve vlakker lopen. Als kosten perfect-flexibel zijn, zal de GA-curve verticaal lopen.

Kernbegrippen

Output gap

Autonome bestedingen

Kosteninflatie

Multiplier

Prijrsrigiditeit

Bestedingsinflatie

Marginale consumptiequote

Gouden tips

Het **inkomen (Y)** is altijd af te lezen vanuit de **snijpunten** van de curves en mag tussen de grafieken worden **doorgetrokken**.

Door de **output gap** ($Y - Y^*$) te berekenen kun je, bij een gegeven arbeidsproductiviteit, ook de **conjuncturele werkloosheid** berekenen. Onthoud wel: bij een **positieve output gap** (hoogconjunctuur) is er **geén sprake** van conjuncturele werkloosheid.

Bij het tekenen van een **nieuwe lijn** zoek je in de opgave eerst uit wat **het doel van de verschuiving** is. Dingen als “in het nieuwe evenwicht” of “naar de inflatiedoelstelling” zijn hints voor waar de lijn heen schuift.

Als je de **verschuiving** van een lijn moet **verklaren**, zeg dan altijd iets over de **richting** (↑, ↓, → of ←) én zeg iets over waar het **nieuwe snijpunt** zich bevindt. Noem daarbij het inkomen en bijbehorende bestedingen (EV), reële rente (r) of inflatie (π)

Vraagschokken in het IS-MB-GA model

Komt door verandering van de **autonome bestedingen**, veroorzaakt door de **overheid** of de **particuliere sector**.

Periode 0: Schok en reactie

T.o.v. uitgangssituatie

Korte termijn

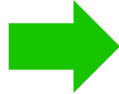
Periode 1: Herstel

Middellange termijn

Toenemende vraag

Het consumentenvertrouwen en producentenvertrouwen zijn toegenomen, waardoor de autonome bestedingen ook zijn toegenomen.

Let op: bij een afname van deze vertrouwensindicatoren gebeurt het tegenovergestelde.

Het inkomen is toegenomen naar Y_1 .

De **EV**-curve schuift **omhoog** en de **IS**-curve naar **rechts**, tot ze de $Y=EV$ -curve / **MB**-curve **snijden** boven het **nieuwe inkomen** Y_1 .

Vanaf Y_1 is de **gestegen inflatie** af te lezen aan de **GA**-curve.

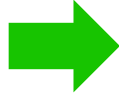
Door kosteninflatie schuift de **GA**-curve **omhoog** met **dezelfde hoeveelheid** als de verhoogde inflatie in periode 1.

Tegelijkertijd verhoogt de CB de reële rente waardoor de **MB**-curve **omhoog** schuift en de **IS**-curve **snijdt** bij het **inkomen** van de **uitgangssituatie**.

Afnemende vraag

De overheid krijgt te maken met een flinke bezuinigingsopdracht, waardoor de autonome bestedingen zijn afgenomen.

Let op: bij een verhoging van de overheidsbestedingen gebeurt het tegenovergestelde.

Het inkomen is afgenomen naar Y_1 .

De **EV**-curve schuift **omlaag** en de **IS**-curve naar **links**, tot ze de $Y=EV$ -curve / **MB**-curve **snijden** boven het **nieuwe inkomen** Y_1 .

Vanaf Y_1 is de **gedaalde inflatie** af te lezen aan de **GA**-curve.

Door de lagere inflatie in periode 1 schuift de **GA**-curve **omlaag** met **dezelfde hoeveelheid** als de gedaalde inflatie in periode 1.

Tegelijkertijd verlaagt de CB de reële rente waardoor de **MB**-curve **omlaag** schuift en de **IS**-curve **snijdt** bij het **inkomen** van de **uitgangssituatie**.

Monetaire schokken in het IS-MB-GA model

Komt door verandering van de **reële rente**, veroorzaakt door de **centrale bank (CB)**.

Periode 0: Schok en reactie

T.o.v. uitgangssituatie

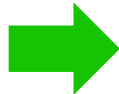
Korte termijn

Periode 1: Herstel

Middellange termijn

Reële renteverhoging

De centrale bank verandert haar monetaire beleidsregel waardoor de reële rente toeneemt.

Sparen wordt aantrekkelijker en lenen wordt duurder, waardoor de **bestedingen afnemen** en het **inkomen daalt** tot Y_1 .

De **MB**-curve schuift **omhoog** tot hij de **IS**-curve **snijdt** bij Y_1 .

Vanaf Y_1 is de **gedaalde inflatie** af te lezen aan de **GA**-curve.

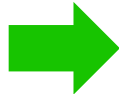
Door kosteninflatie schuift de **GA**-curve **omhoog** met **dezelfde hoeveelheid** als de verhoogde inflatie in periode 1.

Tegelijkertijd verhoogt de CB de reële rente waardoor de **MB**-curve **omhoog** schuift en de **IS**-curve **snijdt** bij het **inkomen** van de **uitgangssituatie**.

Reële renteverlaging

De centrale bank besluit een verruimend monetair beleid te voeren waardoor de reële rente afneemt.

Let op: bij verkrappend beleid gebeurt het tegenovergestelde.

Sparen wordt minder aantrekkelijk en lenen wordt goedkoper, waardoor de **bestedingen toenemen** en het **inkomen stijgt** tot Y_1 .

De **MB**-curve schuift **omlaag** tot hij de **IS**-curve **snijdt** bij Y_1 .

Vanaf Y_1 is de **gestegen inflatie** af te lezen aan de **GA**-curve.

Door de lagere inflatie in periode 1 schuift de **GA**-curve **omlaag** met **dezelfde hoeveelheid** als de gedaalde inflatie in periode 1.

Tegelijkertijd verlaagt de CB de reële rente waardoor de **MB**-curve **omlaag** schuift en de **IS**-curve **snijdt** bij het **inkomen** van de **uitgangssituatie**.